

POLGÁRI KOLLÉGIUM

Gazdasági Szakág

A Bírósági Határozatok című folyóiratban 2004. évben megjelent határozatok

1. BH 2004/4/153.

I. Joghatóság hiánya okából a pert csak akkor lehet megszüntetni, ha a perre a magyar bíróság joghatósága a törvény vagy nemzetközi egyezmény rendelkezése alapján kizárt. Nem eredményezi ezt az olyan joghatósági kikötés, mely nem utal egyértelműen egy külföldi állam bíróságaira, vagy egy meghatározott külföldi bíróság joghatóságára [Pp. 157/A. § (1) bek. b) pontja; 1979. évi 13. tvr. 62/F. § (1) bek.].

II. Ha a váltóperben az alapjogviszony jogosultja és kötelezettje kerül szembe egymással, nincs akadálya, hogy a perben az alapügyletből eredő kifogásaikat felhozzák. Így a hitelszerződés biztosítékeként kiállított váltókra vonatkozó perben az alapügylet joghatósági kikötésére a fél eredménnyel hivatkozhat [Pp. 157/A. § (1) bek. b) pont; 1979. évi 13. tvr. 62/F. § (1) bek.; 1/1965. (I. 24.) IM rend. 17. §].

(Fővárosi Ítéltábla 14. Gf. 41.315/2003. sz.)

2. BH 2004/4/154.

Ha tag a társaság részére személyes közreműködést vállal, tisztázni kell, hogy ezt milyen jogviszony alapján teljesíti. Ha a vállalt tevékenységet mellékszolgáltatásként, és nem munkaviszony vagy megbízási szerződés keretében végzi, akkor szükséges ennek részletes szabályait a társasági szerződésben rendezni [1997. évi CXLIV. tv. (Gtv.) 123. § (2) bek. b) pont, 131. § (1) bek.; 1997. évi CXLV. tv. (Ctv.) 41. § (4) bek.].

(Fővárosi Ítéltábla 13. Cgf. 40.536/2003. sz.)

3. BH 2004/5/193.

Ha a perbíróság a cégalapítás bejegyzését elrendelő végzést a létesítő okirat orvosolhatatlan érvénytelensége miatt hatályon kívül helyezi, a cégbíróság az ítélet „végrehajtójaként” jár el, és köteles elrendelni a cég megszűntnek nyilvánítását az ítéletben meghatározott időponttól [1997. évi CXLV. tv. (Ctv.) 47. § (2) és (3) bek.].

(Fővárosi Ítéltábla 10. Cgf. 41.504/2003. sz.)

4. BH 2004/5/194.

I. A felszámolási eljárásban félbeszakadásnak nincs helye. Ezért, ha a gazdálkodó szervezet adós az eljárás folyamán jogutód nélkül megszűnik, s ezzel elveszíti jogképességét, a félbeszakadás megállapítása helyett az eljárás megszüntetésére kerül sor [1991. évi IL. tv. (Cstv.) 3. § (1) bek. b) pont, 4. §; 6. § (2) és (4) bek.; Pp. 50. § (1) bek., Pp. 111. § (1) bek.; 130. § (1) bek. e) pont; 157. § a) pont; 1997. évi CXLIV. tv. (Gt.) 53. § (1) bek. f) pont és (2) bek.].

II. Ha az adós jogalanyiságát elveszti, ellene a felszámolási eljárás – amely csak az adós vagyona terjed ki – nem folytatható. Az eljárásba az adós gazdálkodó szervezet tagjai (tulajdonosai) nem vonhatók be. Ez utóbbi személyek esetleges helytállási kötelezettsége csak külön polgári perben állapítható meg [1997. évi CXLIV. tv. (Gt.) 56. §].

(Fővárosi Ítéltábla 12. Fpkf. 40.892/2003. sz.)

5. BH 2004/5/195.

Az értékpapír – így a kötvény – forgalmi értéke is a kibocsátó kibocsátáskori gazdasági helyzetéhez, piaci megítéléséhez kapcsolódik. Emiatt az értékpapír adásvételi szerződés feltűnő értékaránytalanságára alapított perben nem mellőzhető az adott értékpapír forgalmi viszonyainak – a forgatások, átruházások gyakoriságának, az ár, illetve az árfolyam alakulásának – vizsgálata [Ptk. 201. §; 237. § (2) bek.; 1982. évi 28. tvr.; PK 267. sz. Állásfoglalás].

(Fővárosi Ítéltábla 16. Gf. 40.531/2003. sz.)

6. BH 2004/5/196.

I. Nem kizárt, hogy valamely adós ellen több hitelező által – egymástól függetlenül – indított eljárásban a bíróság külön-külön megállapítsa az adós fizetéseképtelenségét. Bármelyik fizetéseképtelenséget megállapító és felszámolást elrendelő végzés jogerőre emelkedése után azonban ugyanazon adós ellen már csak egy felszámolási eljárást folytathat. Ilyen esetben a helyes eljárás az, ha a bíróság az ügyek egyesítését rendeli el [1991. évi IL. tv. (Cstv.) 6. § (2) bek., 38. § (3) bek.; Pp. 149. § (2) bek., 227. § (1) bek.; 14/2002. (VIII. 1.) IM rend.].

II. A hitelező által kezdeményezett felszámolási eljárás megindításának időpontja a hitelező kérelmének a bírósághoz való beérkezésének napja. Amennyiben a hitelezők különböző időpontokban adták be kérelmüket és a felszámolás kezdő időpontja azonos, a legkorábban benyújtott kérelem beérkezésének napja az eljárás megindításának időpontja [1991. évi IL. tv. (Cstv.) 24. §, 28. § (2) bek. c) pontja].

(Fővárosi Ítéltábla 15. Fpkf. 40.353/2003. sz.)

7. BH 2004/5/197.

I. A Magyar Általános Szállítványozási Feltételek nem tekinthető jogszabálynak, csupán ajánlás, amelyet a szállítványozó általános szerződési feltételnek használhat az arra irányadó szabályok szerint [Ptk. 205. § (3) bek.].

II. A vagylagos illetékességi okok közötti választás lehetősége a felperest illeti meg. Ha ez megtörtént, akkor – a kizárólagos illetékesség, illetve alávétéses illetékesség fennállásának esetétől eltekintve – nincs helye a keresetlevél illetékességi okból történő áttételének sem hivatalból, sem alperesi kérelemre [Pp. 31. §, 36. § (2) bek., 41. § (1) és (3) bek.].

III. Az illetékesség kérdésében kialakult vitánál az elsőfokú bíróság áttételt elrendelő végzésének meghozatala előtt köteles tisztázni az illetékesség megállapításához szükséges körülményeket [Pp. 3. § (3) bek., 121. § (1) bek. d) pont, 323. §].

(Fővárosi Ítéltábla 11. Gf. 41.397/2003. sz.)

8. BH 2004/6/247.

Ha a törvényességi felügyeleti eljárás alatt a kérelmezett cég felszámolását jogerősen elrendelik, és ezért a törvényes működés helyreállt, az eljárást befejezetté kell nyilvánítani [1997. évi CXLV. tv. (Ctv.) 50. § (1) bek. b) és d) pont, 54. § (2) bek.].

(Fővárosi Ítéltábla 14. Cgf. 43. 569/2004. sz.)

9. BH 2004/6/248.

A hitelezők tájékoztatását szolgáló közbenső mérleggel kapcsolatosan nem vehető igénybe kétféle jogvédelmi eszköz; a hitelező a közbenső mérlegre tett észrevételeiben fejtheti ki esetleges ellenvéleményét, melyet a bíróság a közbenső mérleg elbírálásakor figyelembe vesz, kifogás előterjesztésére azonban ugyanezen okból nincs törvényes lehetőség [1991. évi IL. tv. (Cstv.) 6. § (2) bek., 50. §, 51. §; Pp. 130. § (1) bek. d) pont].

(Fővárosi Ítéltábla 15. Fpkf. 43.652/2004. sz.)

10. BH 2004/7/288.

I. A felszámolási eljárásban félbeszakadásnak nincs helye – A gazdasági társaság adós a cégjegyzékből való törléssel jogképességét elveszíti, így vele szemben az eljárás nem folytatható, hanem az eljárás megszüntetésére kerül sor [1991. évi IL. tv. (Cstv.) 6. § (2) bek.; 1997. évi CXLIV. tv. (Gt.) 53. § (2) bek.; Pp. 50. § (1) bek., 111. § (1) bek., 130. § (1) bek. e) pont és 157. § a) pont].

II. A végelszámolás és a felszámolási eljárás viszonyát az 1991. évi IL. tv. a felszámolás elsődlegességét biztosítva szabályozza azzal, hogy a felszámolási eljárás lefolytatására irányuló kérelem kézhezvételét követően a végelszámolás elhatározására már nincs mód – Annak sincs akadálya, hogy a végelszámolását végző céggel szemben valamely hitelezője felszámolást kezdeményezzen. A végelszámolás megszüntetése csak akkor kötelező, ha a felszámolást jogerősen elrendelték [1991. évi IL. tv. (Cstv.) 65. § (4) bek., 72. § (3) bek.].

(Fővárosi Ítéltábla 12. Fpkf. 40.591/2003. sz.)

11. BH 2004/7/289.

I. A bíróság fizetésektelenséget megállapító határozatához – annak kézbesítésétől – kötve van, azt nem módosíthatja és nem helyezheti hatályon kívül. A döntés jogerőre emelkedése előtt benyújtott, a felszámolási kérelem „visszavonását” tartalmazó beadvány határidőben előterjesztett fellebbezésnek tekintendő [1991. évi IL. tv. (Cstv.) 6. § (2) bek.; Pp. 227. § (1) bek., 235. § (2) bek., 237. §, 238. § (1) bek.].

II. Az elállásra vonatkozó nyilatkozatnak határozottnak, egyértelműnek, a féltől származónak és a bírósághoz intézettnek kell lennie. A bíróság a fél nyilatkozatát nem értelmezheti kiterjesztően, és vélelmezéssel nem pótolhatja azt [Pp. 157. § e) pont].

(Fővárosi Ítéltábla 11. Fpkf. 40.552/2003. sz.)

12. BH 2004/7/293.

A törvényességi felügyeleti hatáskör nem terjed ki olyan ügyekre, amelyekben más bírósági eljárásnak van helye. A személyhez fűződő jog megsértése miatti igény polgári peres eljárásban érvényesíthető, emiatt a bejegyzést követő névhasználati jogvita nem a cégbíróság, hanem a perbíróság elé tartozik [Ptk. 75. §, 77. § (1) és (3)–(4) bek., 84. §; 1997. évi CXLV. tv. (Ctv.) 15. § (8) bek., 51. § (6) bek.].

(Fővárosi Ítéltábla 10. Cgf. 40.758/2003. sz.)

13. BH 2004/8/330.

I. A felszámolási eljárást megindító kérelem érdemi vizsgálata előtt a bíróságnak abban a kérdésben kell állást foglalnia, hogy az adósként megjelölt szervezetre kiterjed-e a csődtörvény személyi hatálya [1991. évi IL. tv. (Cstv.) 2. § (5) bek., 3. § (1) bek. a) pont].

II. A jogalkotó a vagyonnal rendelkező társadalmi szervezetek közül csak a sportegyesületre kívánta kiterjeszteni a csődtörvény hatályát – A sportegyesületi jogi minőséget a hatályos jogszabályok nem a sporttevékenység folytatásához, hanem a sportegyesületi jellegnek a bírósági nyilvántartásban való feltüntetéséhez kötik [2000. évi CXLV. tv. 20. § (2) és (3) bek., 21. §, 88. § 16. pont, 97. §].

(Fővárosi Ítéltábla 12. Fpkf. 40.545/2003. sz.)

14. BH 2004/9/372.

I. A vezető tisztségviselő által hozott rossz üzleti döntés – noha a cégnek vitathatatlanul kárt okoz – egyéb tényállási elem hiányában nem tekinthető jogellenes magatartásnak [1988. évi VI. tv. (régi Gt.) 32. § (1) bek.; Ptk. 339. §].

II. Az ítélet írásbafoglalási késedelme nem minősül olyan lényeges eljárási szabálysértésnek, amely az elsőfokú eljárás megismétlését indokolná [Pp. 218. § (1) bek., 252. § (2) bek.].

(Fővárosi Ítéltábla 13. Gf. 40.003/2003. sz.).

15. BH 2004/9/373.

I. Kiválással történő átalakulás bejegyzése iránti kérelem elbírálásánál a bíróság két párhuzamos eljárást folytat le, egyrészt az átalakuló társaság adataiban a kiválással bekövetkező változások bejegyzése, másrészt a kiválással keletkező társaság alapbejegyzése iránt – Ezek az eljárások összefüggenek ugyan, de mindegyikben külön döntést kell hozni [1997. évi CXLIV. tv. (Gt.) 78. § (1) bek.; 1997. évi CXLV. tv. (Ctv.) 36. § (3) bek., 44. § (1) bek.].

II. Átalakulás esetén dönthet úgy a jogelőd társaság tagja, hogy a jogutódnak csekélyebb vagyoni hozzájárulással kíván tagja lenni – Nincs akadálya az átalakulással egyidejűleg végrehajtott jegyzett tőke leszállításnak [1997. évi CXLIV. tv. (Gt.) 62. § (2) és (4) bek., 64. § (3) és (5) bek., 66. § (2) bek., 79. § (1) bek. c) pont és (3)–(5) bek.].

(Fővárosi Ítéltábla 14. Cgf. 43.580/2004. sz.).

16. BH 2004/9/382.

Az 1997. évi CXLIV. törvény 57. §-ában biztosított másik végelszámoló kirendelésére csak a társaság önkéntes elhatározásán alapuló végelszámolásnál van lehetőség, kizárt azonban törvényességi felügyeleti hatáskörben – a megszűntnek nyilvánítás kapcsán – bíróság által elrendelt végelszámolás esetén [1997. évi CXLIV. tv. (Gt.) 57. § (3) bek.; 1997. évi CXLV. tv. (Ctv.) 54. § (1) bek. f) pont, 55. §].

(Fővárosi Ítéltábla 16. Cgf. 43.870/2004. sz.).

17. BH 2004/9/383.

A társasági határozat felülvizsgálata iránt indított pernek nincs halasztó hatálya az ugyanezen határozattal kapcsolatos változásbejegyzési eljárásra – Erre csak az ad alapot, ha a bíróság a határozat végrehajtását felfüggesztette [1997. évi CXLIV. tv. (Gt.) 47. §; 1997. évi CXLV. tv. (Ctv.) 20. § (1) bek.; Pp. 152. § (2) bek.].

(Fővárosi Ítéltábla 14. Cgf. 44.031/2004. sz.).

18. BH 2004/10/424.

A jogalap nélküli nyilvántartásba-vételi díj e jellegén nem változtat az a körülmény, hogy a közbenső mérlegben történt-e rendelkezés a felszámolói díj kifizetéséről. Az alaptalanul teljesített regisztrációs díj a felszámolói díj kifizetését követően is visszakövetelhető [1991. évi IL. tv. (Cstv.) 28. § (2) bek. f) pont, 38. § (2) bek., 46. § (7) bek., 57. § (1) bek. a) és d) pont, 60. § (4) bek.].

(Fővárosi Ítéltábla 15. Fpkf. 40.424/2003. sz.).

19. BH 2004/10/425.

A másodfokú eljárásban érvényesülő keresetváltoztatási tilalom a felszámolási eljárásra is irányadó. Erre tekintettel nincs mód arra, hogy a fellebbező hitelező – a kifogása nyomán indult – jogorvoslati eljárásban hitelezői igény elbírálása iránti kérelmet és újabb kifogást terjesszen elő [1991. évi IL. tv. (Cstv.) 6. § (2) bek., 46. § (6) bek., 51. § (1) bek.; Pp. 247. § (1) bek.].

(Fővárosi Ítéltábla 11. Fpkf. 43.103/2004. sz.).

20. BH 2004/11/481.

I. A társaság cégnevének tevékenységi jelzőjét úgy kell megválasztani, hogy az egyértelműen utaljon a főtevékenységre [1997. évi CXLV. tv. (Gt.) 15. § (1) bek.].

II. A cégbíróság hatáskör hiányában nem vizsgálja, hogy a társasági szerződés miként rendelkezik a tagok személyes közreműködésének módjáról és tartalmáról. Erre figyelemmel a bejegyző végzés hatályon kívül helyezési perben csak olyan adat jogszabálysértő voltára hivatkozhat sikerrel a felperes, melyet a bejegyzési eljárásban a cégbíróságnak vizsgálnia kellett [1997. évi CXLIV. tv. (Gt.) 82. §; 101. § (3) bek.; 1997. évi CXLV. tv. (Ctv.) 3. § (1) bek., 40. §, 46. § (2) bek.].

III. Az ügyész csak olyan adat tartalmának jogszabályba ütközése miatt indíthat pert a bejegyző végzés hatályon kívül helyezése iránt, amely a bejegyző végzésben szerepel [1997. évi CXLV. (Ctv.) tv. 46. § (1) bek.].

(Fővárosi Ítéltábla 13. Gf. 40.063/2003. sz.).

21. BH 2004/12/517.

I. A tag kizárása iránti kereset csak a társaság legfőbb szervének a kizárási per megindításáról hozott határozatában megjelölt okokra alapítható, a per során a felperes a kizárást megalapozó további tényeket, indokokat már nem hozhat fel.

II. A kizárás alapjául olyan, a keresetindításról döntő társasági határozat meghozataláig bekövetkezett ok, magatartás szolgálhat, amelyre tekintettel az érintett tag társaságban maradása a társaság jövőbeni működésére, céljának elérésére nézve nagymértékű veszélyt jelentene. A kizárásnak nem feltétele a hátrány tényleges bekövetkezése [1997. évi CXLIV. tv. (Gt.) 49. § (1) bek.; 50. § (2) bek.].

(Fővárosi Ítéltábla 16. Gf. 41.378/2003. sz.)

Az Ítéltáblai Határozatok című folyóiratban

2004. évben megjelent határozatok

1. ÍH 2004/1/33.

I. Fő szabályként a házastársak osztatlan közös tulajdonába kerül a házassági életközösség ideje alatt szerzett üzletrész, akkor is, ha szerző félként csak egyikük szerepel a jogügyletben. Az üzletrészen a törvény erejénél fogva keletkezik a házastársi vagyontöredék. [1952. évi IV. tv. (Csjt.) 27. § (1) és (3) bek.; 1997. évi CXLIV. tv. (Gt.) 133. § (1) bek., 140. § (1) bek.]

II. Figyelemmel a szerződési szabadság elvére, tiltó rendelkezés hiányában nincs akadálya a társasági szerződés visszamenőleges hatályú módosításának. [1997. évi CXLIV. tv. (Gt.) 9. § (2) bek.; Ptk. 200. § (1) bek., 205. § (1) és (2) bek., 240. § (1) bek.]

(Fővárosi Ítéltábla 10. Cgf.40.271/2003/2.)

2. ÍH 2004/1/34.

A Ctv. csak a kérelemre hozott bejegyző végzés, illetve a bejegyzési kérelmet elutasító, vagy az annak részben helytadó végzés ellen ad jogorvoslati lehetőséget. A közokirat alapján, hivatalból hozott bejegyző végzés jogorvoslattal nem támadható. [1997. évi CXLV. tv. (Ctv.) 12. § (3) bek. k) pont és (6) bek., 45. § (1) bek., 46. § (1) bek.]

(Fővárosi Ítéltábla 16. Cgf. 41.786/2003/2.)

3. ÍH 2004/1/36.

I. Az irányító részvénytársaságra vonatkozó helytállási kötelezettséget az indokolja, hogy a konszernjogi kapcsolatból eredő utasítási joga révén az ellenőrzött társaság neki alárendelt helyzetbe kerül. Az irányító társaság felelőssége mögöttes, de nem kezesi felelősség.

II. Az irányító rt. és az általa közvetlenül ellenőrzött társaság között áll csak fenn a konszernhelyzet, és az ezzel együttjáró mögöttes felelősség. Nem terjed ki e felelősség az ellenőrzött társaság részvényesére, még akkor sem, ha az ellenőrzött társaság és részvényese között is közvetlen irányítást biztosító konszernjogi kapcsolat állapítható meg, miután az irányító rt. és az általa ellenőrzött rt. részvényese között közvetlen kapcsolat és utasítási jog nincsen. [1988. évi VI. tv. (rég. Gt.) 328. §]

(Fővárosi Ítéltábla 13. Gf. 41.427/2003/10.)

4. ÍH 2004/1/37.

I. A foglalás jogintézményének célja, hogy a lefoglalt ingóság későbbi értékesítésével lehetővé tegye a hitelezői követelés kielégítését. Erre figyelemmel a foglalás feltétele a vagyontárgy forgalomképessége. [1994. évi LIII. tv. (Vht.) 115. §, 118. §]

II. A betéti (közkereseti) társaságban fennálló tagi részesedés nem forgalomképes, így az le sem foglalható, a végrehajtást kérő azonban az adós tagsági viszonyát felmondhatja. Kizárólag így a tagsági jogviszony megszűnése miatt a társaság által kiadandó vagyoni járandóság követelések módjára történő lefoglalására van lehetőség. Erre figyelemmel a bt. (kkt.) tagi részesedésének „lefoglalása” sem jegyezhető be a cégjegyzékbe. [1997. évi CXLIV. tv. (Gt.) 91. §, 92. §, 101. § (3) bek.; 1994. évi LIII. tv. (Vht.) 101. §, 104. §, 110–113. §, 132/A. §; 1997. évi CXLV. tv. (Ctv.) 12. § (3) bek. k) pont és (6) bek.]

(Fővárosi Ítéltábla 14. Cgf. 41.169/2003/2.)

5. ÍH 2004/1/39.

A sportról szóló 2000. évi CXLV. tv. az egyesület speciális fajtájaként szabályozza a sportegyesületet. Az az egyesület, amely e törvény 20–21. §-ában írt követelményeket nem teljesíti, nem minősül sportszervezetnek, s ezen belül sportegyesületnek, akkor sem, ha ténylegesen sporttevékenységet folytat. Az ilyen társadalmi szervezet nem tartozik a csódtörvény hatálya alá. [2000. évi CXLV. tv. (Stv.) 20. § (2) és (3) bek., 21. §, 88. § 16. pont, 91. § (2) bek., 97. §; 1991. évi II. tv. (Cstv.) 2. § (5) bek., 3. § (1) bek. a) pont, 6. § (2) bek.; Pp. 130. § (1) bek. e) pont, 157. § a) pont; 6/1989. (VI. 8.) IM rend. 1. § (1) bek.]

(Fővárosi Ítéltábla 15. Fpkf. 40.214/2003.)

6. ÍH 2004/1/40.

Az igazolási kérelemben a mulasztás vétlenségét valószínűsíteni kell. A fél jogi képviselőjének ügykörében felmerült adminisztrációs hiba akkor sem alkalmas a mulasztás kimentésére, ha a fellebbezés késedelmes beérkezésében egyéb körülmények is közrejátszottak. [Pp. 107. § (2) bek., 129. §, 234. § (1) és (2) bek., 237. §, 239. §]

(Fővárosi Ítéltábla 10. Gf. 41. 335/2003/2.)

7. ÍH 2004/2/65.

Az elsőfokú eljárást befejező határozat meghozatalát követően a felperes számára csak akkor engedélyezhető személyes költségmentesség, ha az engedélyezés feltételei a határozat meghozatala után következtek be. [6/1986. (VI. 26.) IM. rend. 10. § (1) bek. c) pont]

(Fővárosi Ítéltábla 13. Gf. 41.137/2003/2.)

8. ÍH 2004/2/68.

A betéti társaság alapításánál a taggyűlés intézményének bevezetése kapcsán a bíróság csak azt vizsgálhatja, hogy a társasági szerződés ezzel összefüggésben a kötelező tartalmi elemeket (az összehívás és a határozathozatal eljárási rendjére vonatkozó szabályokat) tartalmazza-e. E szabályok tartalmi megfeleltetésére a vizsgálat még jogszabályba ütközés esetén sem terjedhet ki, ez ugyanis már nem tartozik a cégbíróság hatáskörébe. [1997. évi CXLIV. tv. (Gt.) 89. § (1) bek., 101. § (3) bek.; 1997. évi CXLV. tv. (Ctv.) 40. §]

(Fővárosi Ítéltábla 14. Cgf. 43.601/2004/2.)

9. ÍH 2004/2/69.

A betéti társaság beltagja korlátlanul felel a társaság vagyonából nem fedezhető társasági tartozásokért. Felelőssége mögöttes, a beltag azonban nem hivatkozhat a hitelező sortartási kötelezettségére, ha a társaság felszámolás alá került, és a felszámoló tájékoztatás szerint a hitelezői igényt a felszámolási eljárás során még részben sem lehet majd kielégíteni. Az ilyen követelés betartására a tag ellen indított kereset nem idő előtt, és ilyenkor nem tekinthető a felszámolási eljárás a behajtási per előkérdésének sem. [1997. évi CXLIV. tv. (Gt.) 53. § (1) bek. c) pont; 55. § (1) bek.; 56. § (1) bek.; 90. § (1) bek.; 101. § (1) és (2) bek.; 1991. évi IL. Tv. (Cstv.) 57. § (1) bek.; Pp. 130. § (1) bek. f) pont; 152. § (2) bek.; 157. § a) pont]

(Fővárosi Ítéltábla 10. Gf. 42.210/2003/4.)

10. ÍH 2004/2/70.

A volt tag társasági tartozásokért való helytállási kötelezettségének 5 éves határideje a tagsági viszony megszűnésétől kezdődik. Ez elévülési határidő, melyet a társasággal szembeni behajtási cselekmények nem szakítanak meg. Ilyen joghatással csakis a volt tagot közvetlenül érintő jogcselekmény járhat. A társasággal szemben kezdeményezett felszámolási eljárás sem szakítja meg a volt tag helytállási kötelezettsége elévülési idejének folyását, és nem zárja ki az igénynek a taggal szembeni érvényesítését.

[1988. évi VI. tv. (régí Gt.) 17. §, 54. § (1) bek., 103. § (1) bek., 123. § (2) bek.; Ptk. 324. § (1) bek., 325. § (1) bek., 326. §, 327. § (1) és (2) bek.]

(Fővárosi Ítéltábla 16. Gf. 41.267/2003/6.)

11. ÍH 2004/2/71.

Az átruházás tulajdonszerzési módot jelent, melyhez kapcsolódóan a tulajdonszerzési jogcímeket a Ptk. kötelmi joga tartalmazza, és a jogcímek tekintetében nincs törvényi korlátozás. Ennek megfelelően nincs akadálya annak, hogy a kft. tag üzletrészét életjáradék fejében ruházza át.

[1997. évi CXLIV. tv. (Gt.) 9. § (2) bek., 137. § (2) bek.; 1997. évi CXLV. tv. (Ctv.) 41. § (4) bek.]

(Fővárosi Ítéltábla 14. Cgf. 43.616/2004/2.)

12. ÍH 2004/2/73.

I. A 40 napon túl, de egy éven belül bejelentett hitelezői igények felülvizsgálata és a vitathatónak minősített igények bíróság elé terjesztése is kötelező. A hitelezői igény „feltételes” nyilvántartásba vételére nincs mód, ez lényegét tekintve a hitelezői igény vitatását jelenti [1991. évi IL. tv. (Cstv.) 37. § (1) bek., 46. § (5) és (6) bek.]

II. A hitelező tőkeköveteléséhez kapcsolódó ügyleti kamat követelés összezszerűségének pontos meghatározása és besorolása nem maradhat el jogszerűen. [1991. évi IL. tv. (Cstv.) 57. § (1) bek.]

(Fővárosi Ítéltábla 15. Fpkf. 40.180/2003/4.)

13. ÍH 2004/2/75.

A felszámolási eljárást kezdeményező hitelezői kérelemnek alkalmasnak kell lennie az érdemi ügyintézésre. Amennyiben e feltételnek a beadvány nem felel meg, hiánypótlást kell elrendelni. Ennek elmulasztása, és a vélelmezett fizetéseképtelenségnek a hiányos kérelem alapján történő megállapítása lényeges eljárási szabálysértés. [1991. évi IL. tv. (Cstv.) 6. § (2) bek., 24. §, 25. § (1) bek. c) pont, 27. § (2) bek. b) pont; Pp. 121. §, 252. § (2) bek., 259. §]

(Fővárosi Ítéltábla 11. Fpk. 43.212/2004/2.)

14. ÍH 2004/2/76.

Ha a felszámoló a számára előírt feladatokat, melyek különösebb szakértelmet nem igényelnek, mással végezteti, az ezzel összefüggésben felmerült kiadások nem minősülnek felszámolási költségnek. Az indokolatlanul igénybevett teljesítési segéd díját a felszámoló maga viseli.

[1991. évi IL. tv. (Cstv.) 27/A. § (9) bek., 57. § (1) bek. a) pont és (2) bek. g) pont]

(Fővárosi Ítéltábla 12. Fpkf. 43.335/2004/2.)

15. ÍH 2004/3/105.

I. Nincs jogszabályi akadály annak, hogy a felek a társasági szerződést több okiratba foglaltan készítsék el. Ilyennek tekintendő, ha az apporttárgyakat a társasági szerződés helyett külön „apportlistában” tüntetik fel. Az egyes okiratoknak azonban meg kell felelniük az adott szerződésekre irányadó alakszerűségi szabályoknak. [1997. évi CXLIV. tv. (Gt.) 10. § (1)–(3) bek., 11. §, 123. §]

II. Lényeges eljárási szabálysértésnek minősül, ha a bíróság az általa kibocsátott – félreérthetően megfogalmazott – hiánypótlási felhívásra becsatolt iratokat elégtelennek ítélve, a bejegyzési kérelmet elutasítja. [1997. évi CXLV. tv. (Ctv.) 41. § (3) bek., 44. § (1) és (2) bek.; Pp. 252. § (2) bek., 259. §]
(Fővárosi Ítéltábla 10. Cgf. 43.051/2004/2.)

16. ÍH 2004/3/108.

A cég idegen nyelvű elnevezésében vezérszóként szereplő önálló értelemmel nem rendelkező mozaikszó alapját képező szavak fordítására, és ezzel új, idegen nyelvű vezérszó kialakítására nincs törvényes lehetőség, miután a cég magyar és idegen nyelvű elnevezésének mozaikszó-vezérszava a cég azonosítása érdekében nem térhet el egymástól. [1997. évi CXLV. tv. (Ctv.) 12. § (2) bek. b) pont, 15. § (1) és (2) bek.]
(Fővárosi Ítéltábla 13. Cgf. 43.481/2004/2.)

17. ÍH 2004/3/111.

I. A társaság legfőbb szerve által jóváhagyott vagyonfelosztási javaslat készítése és a cégbírósághoz történő benyújtása csak akkor előfeltétele a társaság törlésének, ha a végelszámolás befejezése után maradt felosztható vagyon. A zárójelentés, a zárómérleg, illetve az ezek jóváhagyását igazoló okirat becsatolása azonban ilyenkor sem maradhat el. [1988. évi VI. tv. (rég. Gt.) 47. §, 230. § (1) és (2) bek.; 1991. évi IL. tv. (Cstv.) 75. § (3) bek. a) és b) pont]

II. A hiánypótlásra felhívó végzésben a kérelem valamennyi fogyatékoságát meg kell jelölni, és csak az ilyen hiánypótlási felhívásra benyújtott hiányos vagy hibás iratanyag alapozza meg a kérelem jogszerű elutasítását. [1997. évi CXLV. tv. (Ctv.) 41. § (1), (3) és (4) bek., 44. § (3) bek.]
(Fővárosi Ítéltábla 16. Cgf. 41.167/2003/2.)

18. ÍH 2004/3/112.

I. A felszámoló az adós vagyonának apportálására – a kedvezőbb értékesítés érdekében, és a meghatározott arányú hitelezői egyetértés esetén – jogosult. Ennek során a felszámolótól általában elvárható gondossággal kell eljárnia. Kötelezettségének megszegéséért kártérítési felelősséggel tartozik. [1991. évi IL. tv. (Cstv.) 44. § (1) bek., 48. § (1) bek., 54. §; Ptk. 339. §]

II. A felszámoló a hitelezői igény nyilvántartásba-vételével összefüggő intézkedéseket az adott helyzetben általában elvárható gondossággal köteles megtenni. Ez azonban nem jár a felszámoló által ismert hitelezői igények jogosultjainak az igénybejelentés megtételére vonatkozó felhívásával. [1991. évi IL. tv. (Cstv.) 37. §, 46. § (5) bek., 54. §]

(Fővárosi Ítéltábla 12. Gf. 40.443/2003/3.)

19. ÍH 2004/3/113.

I. A felszámoló önállóan jogosult azt eldönteni, hogy valamely per indítása, vagy folytatása az adós érdekében áll-e, vagy sem. Esetleges mulasztásáért azonban – a felszámolási eljárás befejezése után – kártérítési felelősséggel tartozik. [1991. évi IL. tv. (Cstv.) 34. § (2) bek., 46. § (1) bek., 48. § (1) bek., 54. §]

II. Az adós a felszámolási eljárásban félnek tekinthető, ezért az adós vezető tisztségviselője fellebbezési joggal rendelkezik. [1991. évi IL. tv. (Cstv.) 6. § (4) bek.]

(Fővárosi Ítéltábla 15. Fpkf. 43.647/2004/3.)

20. ÍH 2004/3/114.

I. Nincs helye az eljárás befejezésének a felszámolási eljárás során kötött egyezség esetén sem mindaddig, amíg kifogás, illetve a felszámolási eljárásban elbírálható vitatott hitelezői igény tárgyában eljárás van folyamatban. [1991. évi IL. tv. (Cstv.) 44–45. §]

II. Vitatott követeléssel rendelkező hitelezőn azokat a hitelezőket kell érteni, akik igénye tárgyában a felszámolási eljárás keretén belül peres vagy nemperes eljárás folyik. [Cstv. 38. § (2) és (3) bek., 44. § (3) és (4) bek., 46. § (6) bek.]

(Fővárosi Ítéltábla 15. Fpkf. 43.707/2004/10.)

21. ÍH 2004/3/115.

A Cstv. 24. § (3) bekezdésén alapuló törvényi vélelem a megdönthető vélelmek körébe tartozik. A vélelem beállta azzal a következménnyel jár, hogy a vélelmezettlen fizetésektelen adósnak kell bizonyítania, hogy fizetésektelensége nem áll fenn. [1991. évi IL. (Cstv.) tv. 6. § (2) bek., 24. § (1) és (3) bek., 27. § (1) bek. és (2) bek. a) pont; Pp. 164. § (1) bek.]

(Fővárosi Ítéltábla 11. Fpkf. 43.258/2004/2.)

22. ÍH 2004/4/143.

I. Bejegyző végzés hatályon kívül helyezése iránti perben csak olyan jogszabálysértésre lehet hivatkozni, amelyek fennállását a cégbíróságnak a bejegyzési eljárásban vizsgálnia kellett. [1997. évi CXLV. tv. (Ctv.) 40. §, 44. §, 46. §]

II. A taggyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére megválasztott tag joggal való visszaélést valósít meg, ha a jegyzőkönyv aláírását jogos indok nélkül azért tagadja meg, mert a taggyűlésen hozott határozatot sérelmesnek tartja. [1997. évi CXLIV. tv. (Gt.) 9. § (2) bek., 123. § (1) bek. d) pont, 155. § (2) bek.; Ptk. 4. § (1) bek., 5. § (1) bek.]
(Fővárosi Ítéltábla 10. Gf. 40.075/2004/3.)

23. ÍH 2004/4/144.

Az iratbetekintés a társaság és az ügyvezetés törvényes működése ellenőrzésének eszköze, alapvető tagi (részvényesi) jogosultság, amelytől a tag (részvényes) önmagában az üzleti titokra való hivatkozással nem zárható el. A tagnak (részvényesnek) ugyanakkor kötelezettsége, hogy az iratbetekintés során megismert adatot, tényt üzleti titokként kezelje. [1997. évi CXLIV. tv. (Gt.) 9. § (2) bek., 27. §, 227–228. §; Ptk. 81. § (2) bek.; 1997. évi CXLV. tv. (Ctv.) 50. § (1) bek. d) pont]
(Fővárosi Ítéltábla 16. Cgf. 44.281/2004/2.)

24. ÍH 2004/4/145.

Jelentős érdeke fűződik ahhoz, hogy székhelyként csak olyan hely nyerjen bejegyzést, ahol a cég elérhető. A székhely valóság voltát, használatának jogszerűségét a cégbíró csak akkor vizsgálja, ha erre vonatkozóan valamely okból kétsége támad. Ilyenkor a bejegyzéshez további okiratok benyújtását írhatja elő. [1997. évi CXLIV. tv. (Gt.) 11. § a) pont; 1997. évi CXLV. tv. (Ctv.) 12. § (1) bek. d) pont, 16. § (1) bek., 23. § (1) bek., 41. § (4) bek., 44. §]
(Fővárosi Ítéltábla 16. Cgf. 44.422/2004/2.)

25. ÍH 2004/4/147.

Az új Gt. a régi Gt. 187. § (2) bekezdésénél szűkebben határozza meg azokat a körülményeket, amelyek fennállásánál a kft. tagja szavazati jogát nem gyakorolhatja, megengedi azonban, hogy a tag érintettségét a létesítő okirat a törvénynél tágabban fogalmazzon meg. Ha erre nem került sor, a társaság azon tagja, aki egyben ügyvezető (vezető tisztségviselő) is, a visszahívásáról döntő határozat meghozatalában részt vehet. [1997. évi CXLIV. tv. (új Gt.) 9. § (1) bek., 18. § (4) és (5) bek.; 1988. évi VI. tv. (rég Gt.) 187. § (2) bek.]
(Fővárosi Ítéltábla 14. Gf. 40.069/2004/8.)

26. ÍH 2004/4/149.

A végelszámoló bírsággal sújtható, ha a Cstv. 73. § (4) bekezdésében előírt tájékoztatási kötelezettségét elmulasztja. Bírságolásának alapja azonban nem a Ctv., hanem a Cstv. 6. § (2) bekezdésében foglaltakhoz képest megfelelően alkalmazandó Pp. 8. § (4) bekezdése. [1991. évi IL. tv. (Cstv.) 6. § (1) és (2) bek., 73. § (4) bek.; Pp. 8. § (4) bek., 120. §]
(Fővárosi Ítéltábla 14. Cgf. 44.005/2004/2.)

27. ÍH 2004/4/151.

A jogharmonizációs törvény hatálybalépésekor már bejegyzett cégek cégjegyzéki adataik első változásakor kötelesek – egyebek közt – a képviselőikre jogosultak e jogviszonya keletkezésének, illetve határozott időre szóló képviselői jogosultságnál e jogviszony megszűnésének időpontját is bejegyeztetni a cégjegyzékbe. Az ezzel összefüggő változásbejegyzési eljárást jogszabály nem mentesítette a közzétételi díj befizetése és az eljárási illeték lerovásának kötelezettsége alól. [2003. évi XLIX. tv. (a jogharmonizációs törvény) 18. § (1) bek., 35. § (3) bek.; 1997. évi CXLV. tv. (Ctv.) 7. § (1) bek., 12. § (1) bek. i) pont, 29. § (5) bek., 41. § (4) bek., 44. § (1) és (2) bek.; 1990. évi XCIII. tv. (Itv.) 45. § (3) bek.; 9/1998. (V. 23.) IM rend. 3. § (2) bek.]
(Fővárosi Ítéltábla 13. Cgf. 44.415/2004/2.)

28. ÍH 2004/4/153.

A bírósági titkár törvényi felhatalmazás hiányában felszámolási ügyekben nem hozhat önállóan érdemi határozatot. Lényeges eljárási szabálysértésnek minősül, ha a fizetésektelenség tárgyában titkár dönt. [1991. évi IL. tv. (Cstv.) 6. § (2) bek.; Pp. 12/A. § (1)–(3) bek.]
(Fővárosi Ítéltábla 15. Fpkf. 44.054/2004/5.)

29. ÍH 2004/4/154.

I. A fizetésektelenség tárgyában a bíróság – ha ennek szükségessége felmerül – nem tárgyalást, hanem meghallgatást tart. A meghallgatáson hozott végzés a tárgyaláson kívül hozott végzéssel esik egy tekintet alá, ezért azt a felekkel joghatályosan csak a végzés kézbesítése útján lehet közölni akkor is, ha azt a meghallgatáson kihirdették. Erre figyelemmel a jogorvoslatra nyitva álló idő számítása is a szabályszerű kézbesítéshez kötődik. [1997. évi IL. tv. (Cstv.) 6. § (1) bek.; Pp. 113. §, 219. § (1) bek. d) pont]
II. Ha a félnek az ügy vitelére meghatalmazottja van, a bírósági iratokat a fél helyett a meghatalmazottnak kell kézbesíteni. [Pp. 97. §, 103. § (4) és (5) bek., 234. § (1) bek.]
(Fővárosi Ítéltábla 11. Fpkf. 43.267/2004/2.)

30. ÍH 2004/4/155.

A felszámolási eljárást kezdeményező félnek hitelezői igényét külön nem kell a felszámoló részére bejelentenie, a regisztrációs díj megfizetése alól azonban – törvényi kivételektől eltekintve – nem mentesül. [1991. évi IL. tv. (Cstv.) 3. § (1) bek. c) pont, 41. § (5) bek., 46. § (5) és (7) bek., 57. § (1) bek. a) és c) pont]
(Fővárosi Ítéltábla 15. Fpkf. 44.363/2004/3.)

31. ÍH 2004/4/158.

A közigazgatási jogkörben hozott és jogerőre emelkedett határozat alapján egyedi végrehajtásnak lett volna helye, a végrehajtási jog elévülése után azonban erre többé nincs törvényes lehetőség. A végrehajthatóság hiánya a felszámolással – mint totális végrehajtással – nem pótolható. [1991. évi IL. tv. (Cstv.) 24. § (3) bek., 27. § (2) bek. a) és b) pont; Áe. 78. § (1) bek., 80. § (1) bek., 86. § (1) és (2) bek.]
(Fővárosi Ítéltábla 11. Fpk. 40.876/2003/5.)

32. ÍH 2004/4/159.

A „lebegő” zálogjog lényege, hogy zálogtárgyként a kötelezett teljes vagyona vagy a vagyon meghatározott része szerepel anélkül, hogy a vagyonhoz tartozó egyes vagyontárgyakat külön megneveznék. Az így biztosított hitelezői követelést a Cstv. 57. § (1) bekezdése b) pontja szerinti privilegizált követelések közé kell besorolni. [1991. évi IL. tv. (Cstv.) 49/D. §, 57. § (1) bek. b) és f) pont; Ptk. 254. §]
(Fővárosi Ítéltábla 12. Fpkf. 43.452/2004/2.)

A Bírósági Döntések Tára című folyóiratban 2004. évben megjelent határozatok

1. BDT 2004/1/3.

A szokásos szerződési gyakorlattól, a szerződésre vonatkozó rendelkezésektől lényegesen vagy valamely, a felek között korábban alkalmazott kikötéstől eltérő általános szerződési feltétel csak akkor válik a szerződés részévé, ha azt a másik fél – a külön, figyelemfelhívó tájékoztatást követően – kifejezetten elfogadta [Ptk. 205. § (5) bek.]
(Fővárosi Ítéltábla 11. Gf. 41.128/2003/5.)

2. BDT 2004/4/39.

Fuvarozási szerződésenként kell értékelni a küldeményben keletkezett hiány miatti jogkövetkezmények szempontjából azt a körülményt, hogy a feladáskor – küldeményenként külön – súlymegállapítás történt. Úgyszintén fuvarozási szerződésenként kell vizsgálni a kiszolgáltatáskor felvett kárjegyzőkönyvek magánzárakra, illetve vasúti kocsizárakra vonatkozó adatainak jelentőségét. [153/1996. (X. 15.) Korm. rend. 15. §]
(Fővárosi Ítéltábla 11. Gf. 41.129/2003/6.)

3. BDT 2004/6/68.

I. Önmagában az a körülmény, hogy a fuvaroztatóval jogviszonyban álló kötelezett nem maga végzi a fuvarozást, még nem értékelhető akként, hogy a felek között szállítványozási szerződés jött létre. A fuvarozási és szállítványozási szerződés elhatárolásánál annak van döntő jelentősége, hogy szállítványozási szerződésnek csak az a megállapodás minősülhet, melyben a kötelezettség a küldemény továbbításához szükséges fuvarozási vagy egyéb – szintén a küldemény továbbítása érdekében létrejövő – szerződés megkötésére, valamint a küldemény továbbításával kapcsolatos egyéb teendők (ún. reálcselekmények) elvégzésére vonatkozik. A szállítványozó nem a fuvarozás elvégzésére, hanem a megfelelő fuvarozó kiválasztására és a fuvarozási szerződés megkötésére köteles. Amennyiben azonban a szállítványozó – az önbelépés lehetőségével élve – a fuvarozást maga végzi, úgy a fuvarozás körében bekövetkezett kárért fuvarozó módjára felel.

II. A fuvarozónak lehetősége van arra, hogy a küldemény továbbítását más fuvarozóra bízza, vagyis alfuvarozót vegyen igénybe. Az alfuvarozóval való szerződéskötéshez a fuvaroztató engedélye vagy tájékoztatása nem szükséges.

III. A tényleges fuvarozó által támasztott kocsii állaspénz (állásdíj) megbízóra (fuvaroztatóra) való továbbhárításának feltételei. [Ptk. 488. § (1) bek.; CMR Egyezmény 9. Cikk 1. pont]

(Fővárosi Ítéltábla 11. Gf. 41.568/2003/4. sz.)

4. BDT 2004/6/70.

A bemutatóra szóló kötvény után a tulajdonosának járó kamat kifizetését követően történt átruházását annak kell bizonyítani, akinek az érdekében áll. A bizonyítás sikertelensége esetén a kötvény a kötvényes hagyatékába tartozik, az örökösök és a kötvény birtokosa között a vagyontárgyak megjelölése nélkül létrejött egyezséget nem lehet kiterjesztően értelmezni. [1982. évi 28. tvr. 1. § (2) bek.; Ptk. 115. §, 207. §, 338/A–B. §; Pp. 164. §]
(Fővárosi Ítéltábla 13. Gf. 42.411/2003/4.)

5. BDT 2004/7–8/81.

Konszernjogi felelősség fennállása ideiglenes intézkedéssel nem állapítható meg. Az ideiglenes intézkedés célja azonnali jogvédelem biztosítása az időmúlás miatt már el nem hárítható jogsérelem megelőzésére, melyet megalapozó tényeket azonban valószínűsíteni kell. Nem alkalmas erre olyan jövőbeli bizonytalan körülmény, amely még be sem következett. [1997. évi CXLIV. tv. (Gt.) 296. § (3) bek.; Pp. 156. §]

(Fővárosi Ítéltábla 14. Gf. 40.029/2004/2.)

6. BDT 2004/9/90.

Az eljárási határidők betartása terén nem azonos az elvárhatóság mértéke a személyesen eljáró, illetve a jogi képviselővel rendelkező féllel szemben. A jogi képvisellel hivatásszerűen foglalkozó jogi képviselő vonatkozásában a bírói gyakorlat magasabb elvárhatósági követelményt támaszt, és a mulasztás véltenségét megalapozó okok és körülmények körét, valamint a méltányosság alkalmazhatóságának eseteit is szűkíti. [Pp. 109. § (1) és (3) bek., 237. §, 254. § (3) bek., 259. §, 259/A. § (3) bek.]

(Fővárosi Ítéltábla 14. Gpk. 44.127/2004/4.)

7. BDT 2004/11/118.

A vám eljárás során nyílik lehetőség a vámrendelkezések által biztosított kedvezményekkel, mentességgel összefüggő igények érvényesítésére. Ha az érdekelt az erre vonatkozó közigazgatási eljárás kezdeményezését (lefolytatását) elmulasztja, a kedvezmény (mentesség) igénybevitelével kapcsolatos körülményre utóbb, a vámkezelés vállalásából eredő megtérítési perben sem hivatkozhat jogszerűen. A vámkedvezmény (mentesség) kérdésében a vámhatóság jogosult dönteni, a polgári peres bíróságnak a vámhatósági határozat felülbírálására nincs hatásköre. [Ptk. 272. § (1) bek., 276. § (1) bek.; 1997. évi CXLIV. tv. (Gt.) 90. §; Pp. 195. § (1) bek.; 324. §]

(Fővárosi Ítéltábla 11. Gf. 40.157/2004/3. sz.)